Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2020-12-02

RS 2020-0901

Regionstyrelsen

Avgiftsfri vaccinering mot covid-19

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Ärendet behandlar kostnadsfri vaccination mot covid-19 för länets invånare. Region Stockholm förbereder en start för effektiv och smittsäker vaccinering så snart regionen får sina doser av ett godkänt vaccin. Det är viktigt för en jämlik vård och hög vaccinationstäckning att vaccinationen blir kostnadsfri för invånarna.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Vaccination mot Covid-19 ska vara avgiftsfri för invånare i Region Stockholm.

2. Vaccinationen av invånare i Region Stockholm mot covid-19 ska finansieras inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning.

Regionrådsberedningens motivering

I takt med att vi kommer närmare vaccineringen mot covid-19 förbereder sig Region Stockholm för att snabbt kunna vaccinera invånarna när det är dags. Folkhälsomyndigheten kommer att fördela vaccin till Sveriges regioner som sedan vaccinerar enligt den ordning som Folkhälso-myndigheten beslutat om. Principen är att störst behov går först och äldre, personer med underliggande sjukdomar och vård- och omsorgspersonal ska prioriteras.

I och med att ett vaccin bedöms vara det bästa skyddet mot covid-19 är det viktigt att så många som möjligt vaccinerar sig. För att alla människor ska ha den möjligheten föreslår regionrådsberedningen att vaccinationen blir kostnadsfri för invånarna. Det är en viktig förutsättning för en jämlik vård och hög vaccinationstäckning i regionen.

Kostnaden för att vaccinera riskgrupper beräknas uppgå till cirka 120 miljoner kronor, med vaccinering av alla invånare beräknas till 288 miljoner kronor. Detta ska finansieras inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning. Regionrådsberedningen förutsätter att detta kommer att finansieras av staten som en merkostnad.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande HSN 2020-1738

Irene Svenonius

Anna Starbrink

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Irina Rehn

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-12-01

RS 2020-0901

Regionstyrelsen

Avgiftsfri vaccinering mot covid-19

Ärendebeskrivning
Ärendet behandlar kostnadsfri vaccination mot covid-19 för länets invånare. Region Stockholm förbereder en start för effektiv och smittsäker vaccinering så snart regionen får sina doser av ett godkänt vaccin. Det är viktigt för en jämlik vård och hög vaccinationstäckning att vaccinationen blir kostnadsfri för invånarna.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande HSN 2020-1738

Förslag till beslut
Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Vaccination mot Covid-19 ska vara avgiftsfri för invånare i Region Stockholm.

2. Vaccinationen av invånare i Region Stockholm mot covid-19 ska finansieras inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning

Regionledningskontorets förslag och motivering
Sammanfattning
Vaccinationen mot covid-19 förbereds nu i Region Stockholm. Folkhälsomyndigheten har beslutat om inriktningen för nationella prioriteringar som kommer att styra i vilken ordning vaccinationen ska genomföras. Principen är att störst behov går först och äldre, personer med underliggande sjukdomar och vård- och omsorgspersonal ska prioriteras.

Folkhälsomyndigheten kommer att fördela vaccin till varje region och därefter kan regionen erbjuda vaccin till prioriterade grupper.

Det bedöms viktigt att vaccinationen blir kostnadsfri för invånarna för att uppnå en hög vaccinationstäckning. Regionfullmäktiges beslut om avgiftsfri vaccination mot covid-19 säkerställer en jämlik vård och hög vaccinationstäckning i regionen.

Kostnaden för att vaccinera riskgrupper beräknas uppgå till cirka 120 miljoner kronor och till 288 miljoner kronor för alla invånare. Regionledningskontoret föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar att vaccination mot covid-19 ska vara avgiftsfri för invånare i Region Stockholm samt att kostnaden ska finansieras inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning.

Bakgrund
Vaccination mot covid-19 förbereds nu i Region Stockholm. Folkhälsomyndigheten har beslutat om inriktningen för nationella prioriteringar som kommer att styra i vilken ordning vaccinationen ska genomföras. Principen är att störst behov går först och äldre, personer med underliggande sjukdomar och vård- och omsorgspersonal ska prioriteras. Folkhälsomyndigheten fördelar vaccin till varje region och därefter kan regionen erbjuda vaccin till prioriterade grupper. Tidpunkten för när ett godkänt vaccin levereras till Sverige är inte fastlagd, men Folkhälsomyndigheten bedömer att det kan bli i januari 2021.

I hälso- och sjukvårdsförvaltningen tjänsteutlåtande HSN 2020-1738 anges att Region Stockholm arbetar intensivt med förberedelser för att, när det blir dags, kunna erbjuda vaccin till rätt prioriteringsgrupper på ett effektivt och smittsäkert sätt. I förberedelserna ingår sådant som lagerhållning, distribution, förvaring av vaccin, hygienrutiner, skyddsutrustning, vaccinationsplatser, kommunikation, registrering av doser och rapportering till nationella myndigheter. Målet är att kunna erbjuda effektiv och smittsäker vaccination så snart det är möjligt men vaccinationen kommer att pågå under en längre tid.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har övervägt om avgiftsfriheten avseende vaccination mot covid-19 skulle kunna grundas i Smittskyddslagens regelverk. Bedömningen är dock att en person ska vara smittad av en allmänfarlig sjukdom för att kunna erhålla kostnadsfria läkemedel enligt smittskyddslagen. Därför har kostnadsfria

vaccinationsinsatser gällande allmänfarliga sjukdomar fått ske på andra grunder, till exempel genom politiska beslut i riksdag eller region.

Överväganden
Regionledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning att avgiftsfri vaccination mot covid-19 säkerställer en jämlik vård och hög vaccinationstäckning i regionen.

Vidare vill regionledningskontoret tillägga att riksdagen under 2020 har fattat en rad beslut om extra stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden med anledning av att kommuner och regioner har drabbats hårt ekonomiskt till följd av coronavirusets utbrott. Tillskotten avser både kompensation för merkostnader och ökade generella statsbidrag. Region Stockholms del av de generella statsbidragen uppgår 2020 till 2,3 miljarder kronor och 2021 till 1,6 miljarder kronor.

Den 25 november har riksdagen fattat beslut om statens budget 2021 samt om regeringens höständringsbudget för 2020 och även beslut om den elfte extra ändringsbudgeten. I den elfte extra ändringsbudgeten aviserar regeringen om ytterligare 10 miljarder kronor för regioner och kommuner att ansöka om statsbidrag för sina merkostnader inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst avseende omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning till följd av sjukdomen covid-19. Det kan till exempel handla om högre kostnader för extra personal, övertidsersättning, skyddsutrustning, informationsinsatser, anpassning av lokaler och skyndsamma transporter och övriga anpassningar som har behövts göras i verksamheterna. Enligt regionledningskontorets bedömning är det nödvändigt att motsvarande medel för merkostnader i samband med covid-19 även under 2021 kommer att aviseras och beslutas om. Covid-19 är en samhällsfarlig sjukdom och regionledningskontoret utgår från att staten kommer att avisera och besluta om ersättning för de 80 kronorna för varje utförd vaccination. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) förhandlar fortfarande med staten om villkor för vaccinationen. Det är ytterst angeläget att dessa förhandlingar slutförs och beslut fattas för att omedelbart kunna inleda vaccinering så snart vaccin kommit till Sverige.

Regionledningskontoret föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar att vaccination mot covid-19 ska vara avgiftsfri för invånare i Region Stockholm samt att vaccinationen av invånare i Region Stockholm mot covid-19 ska finansieras inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning.

Ekonomiska konsekvenser
Enligt preliminära uppgifter tillhandahålls vaccinet kostnadsfritt till regionerna. Om vaccinationsersättning till vaccinatörer är 80 kronor per vaccination och vaccinet tillhandahålls kostnadsfritt till regionen bedöms kostnaden för att vaccinera riskgrupper samt vård och omsorgspersonal uppgå till cirka 120 miljoner kronor. Kostnaden bedöms uppgå till 288 miljoner kronor för att vaccinera hela regionens befolkning. Finansiering kommer att ske inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret Ekonomi och finans

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2020-12-01

Region Stockholm

3

Avgiftsfri vaccinering mot Covid -19

HSN 2020-1738

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kunskapsutveckling.
Magnus Thyberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-12-01

HSN 2020-1738

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Avgiftsfri vaccinering mot Covid -19

Ärendebeskrivning

Vaccinering mot covid-19 kommer vara ett viktigt bidrag för att stockholmarna ska få en förutsägbar vardag igen. Men restriktioner kommer ändå kvarstå under en lång tid framåt. Nu förbereder region Stockholm för att starta en effektiv och smittsäker vaccinering så snart regionen får sina doser av ett godkänt vaccin.
Det är viktigt för en jämlik vård och hög vaccinationstäckning att vaccinationen blir kostnadsfri för invånarna.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Regionstyrelsen föreslås besluta föreslå regionfullmäktige att vaccination mot Covid-19 ska vara avgiftsfri för invånare i Region Stockholm.

2. Regionstyrelsen föreslås besluta föreslå regionfullmäktige att vaccinationen av invånare i Region Stockholm mot Covid-19 ska finansieras inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för år 2021 utöver eventuell statlig merkostnadsersättning.

3. Beslutet justeras omedelbart.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Vaccinering mot covid-19 kommer vara ett viktigt bidrag för att invånarna i regionen ska få en förutsägbar vardag igen. Men restriktioner kommer ändå kvarstå under en lång tid framåt. Nu förbereder region Stockholm för att starta en effektiv och smittsäker vaccinering så snart regionen får sina doser av ett godkänt vaccin.

Folkhälsomyndigheten beslutat om en inriktning för nationella prioriteringar som kommer styra i vilken ordning vaccineringen ska genomföras. Principen är att störst behov går först och äldre personer med underliggande sjukdomar och vård- och omsorgspersonal ska prioriteras. Tidpunkten för när ett godkänt vaccin levereras till Sverige är inte fastlagd, men Folkhälsomyndigheten bedömer att det kan bli i januari 2021.

De olika vaccinerna genomgår just nu en process med kliniska prövningar och säkerhetsprövningar. De ska godkännas den europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) där även svenska Läkemedelsverket ingår. Därefter kommer de till Sverige.
Folkhälsomyndigheten fördelar dem sen till varje region och därefter kan regionen börja erbjuda vaccin till de prioriterade grupperna.

Region Stockholm arbetar nu intensivt med förberedelser för att, när det blir dags, kunna erbjuda vacciner till rätt grupper på ett effektivt och smittsäkert sätt. I förberedelserna ingår sådant som lagerhållning, distribution, förvaring av vaccin, hygienrutiner, skyddsutrustning, vaccinationsplatser, kommunikation, registrering av doser och rapportering till nationella myndigheter.

Vaccinationen kommer att pågå en längre tid. Det kommer behövas justeringar och ändringar i processen efterhand. Regionens sätt att arbeta kommer behöva anpassas efter vilket sorts vaccin vi får, hur det ska förvaras och hur mycket vi får men målet kommer hela tiden vara att kunna erbjuda effektiv och smittsäker vaccination så snart det bara går.

Regionen förbereder sig för att det blir ett rörligt startdatum, för att vissa vaccin kan passa en grupp och andra vaccin en annan grupp. Planering görs utifrån att ett vaccin kan behöva ges i en eller två doser och med tanke på att de olika vaccinerna kan behöva förvaras på olika sätt. Förberedelser görs också för att tillgången på vaccin kan bli mycket ojämn. Kanske kommer stora mängder doser på en gång eller så blir tilldelningen liten och kommer med ojämna intervaller.

Överväganden

Förvaltningen har övervägt om avgiftsfriheten skulle kunna grundas i Smittskyddslagens regelverk. Kostnadsfrihet vid undersökning, vård och behandling gäller enligt nuvarande bestämmelser om dessa åtgärder behövs från smittskyddssynpunkt. I smittskyddslagens avses med kostnadsfrihet att den ska gälla personer som fått en diagnos av en allmänfarlig sjukdom. Kostnadsfriheten ska då gälla samtliga åtgärder som kan leda till att smittsamheten upphör, minskar eller hålls tillbaka. I förarbeten till lagen (prop. 2003/04:30) är det formulerat som att åtgärden skall ”minska risken för smittspridning”. Beträffande läkemedel gäller enligt samma bestämmelser att dessa är kostnadsfria för den enskilde om läkemedlet behövs från smittskyddssynpunkt vid en allmänfarlig sjukdom. Läkemedel skall således vara kostnadsfria för den ”smittade om läkemedlet bedöms minska risken för smittspridning”.

Utifrån ovanstående grunder i smittskyddslagen framgår att en person ska vara smittad av en allmänfarlig sjukdom för att kunna erhålla kostnadsfria läkemedel enligt smittskyddslagen. Vaccineringsinsatser gällande allmänfarliga sjukdomar har därav fått ske på andra grunder, t ex genom politiska beslut i riksdag eller region.

Ekonomiska konsekvenser
Om vaccinationsersättning till vaccinatörer är 80 kr per vaccination och vaccinet tillhandahålls kostnadsfritt till regionen kommer kostnaden för att vaccinera riskgrupper samt vård och omsorgspersonal uppgå till ca 120 miljoner kronor. Kostnaden för att vaccinera hela befolkningen kommer uppgå till 288 miljoner kronor. Finansiering kommer ske genom en statlig merkostnadsersättning alternativt omprioriteringar inom hälso- och sjukvårdsnämndens ram.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Patientsäkerheten kommer inte påverkas.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget kommer innebära stora fördelar för en jämlik och jämställd vård då kostnaden skulle kunna innebära skillnader i vaccination.

Miljökonsekvenser
Förslaget har oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Beslutet kommer få minskade administrativa kostnader då inte vårdgivare behöver hantera patienternas avgifter.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-12-01